

POEZJA POLSKA 1914-1939

*

Antologia

Wybór i opracowanie

Ryszard Matuszewski, Seweryn Pollak

CZYTELNIK

Warszawa 1984

W składzie: Ryszard Matuszewski i Seweryn Pollak. 1984.

Wydawnictwo: Wydawnictwo Literackie, Warszawa. 1984. 128 s. 12 zł.

ISBN 83-07-00303-4

Spis rzeczy

Słowo wstępne	5
Jan Kasprowicz	
Z „Księgi ubogich”:	
<i>Rozmawiała się ma dusza...</i>	39
<i>Rzadko na moich wargach...</i>	40
Modlitwa wędrownego grajka	43
Antoni Lange	
Iliada i Odyseja	45
Z „Rozmyślań. Z nowej serii”:	
LVII [Obok naszego życia...]	47
LXIII (W dzień zaduszny) 5.	48
Artur Oppman (Or-Ot)	
Staremu Miastu na pożegnanie	49
Targ na Rynku	50
Edward Słoński	
Ta, co nie zginęła...	52
Szły tedy pułki kozackie...	54
Rozdziobią nas...	56
Kiedy zginę...	56
Michał Kajka	
Tęskność za ojczystą mową	58
Zdania Mazurów po plebiscycie	59
Benedykt Hertz	
Architekci	60
Jan Lemański	
Kupiec i wilk	62
Maria Grossek-Korycka	
Hymn Zmartwychwstania	64
Jesień	66
Franciszka Arnsztajnowa	
Bezbrzeżne, dalekie	68
Zielonym wiadrem	68
Maryla Wolska	
Beata Beatrix	69
Nie wiem...	70
Las	70
Leopold Staff	
Chleb	73
Gęsiarka	73
Gnój	74
Bocian	74

Jesień	75
Piosnka	76
Zachodnia zorza nieboskłonu...	77
Chorzy w poczekalni	77
Daleko pójdę, z daleka wrócę...	80
Wysokie drzewa	80
Noc	80
Wagi	81
Morze przesadne	81
Zachód jesienny	82
Ars poetica	82
Fontanna	83
Mieszczuch	83
Bunt jesienny	83
Bolesław Leśmian	
Topielec	85
W polu	86
Pierwszy deszcz	87
Pieszczota	88
Przemiany	88
Świdryga i Midryga	89
Z cyklu: „W malinowym chruśniaku”	
W malinowym chruśniaku...	92
Śledzą nas... Okradają z ścieżek i ustroni...	93
Zazdrość moja bezsilnie po łożu się młota...	93
Czasami mojej ślepej posłuszny ochocie...	94
Zmienionaż po rozłące?...	95
Dwoje ludzińków	95
Wspomnienie	96
Tajemnica	97
Gdy domdlewasz na łożu...	98
Nocą umówioną	98
Zakłęcie	99
Dziewczyna	99
Znikomek	102
Srebroń	103
Urszula Kochanowska	104
W chmur odbiciu	105
W czas zmartwychwstania	107
Tango	107
Stanisław Maykowski	
Czarownica	109
Naśladowanie wozu	110
Liliowo	111

Bronisława Ostrowska	
Koło święconej kredy	112
Wiosna	114
Włożyli wiosnie welon...	115
Płyną biali obłokowie...	116
Zofia Wojnarowska	
Mocarze	117
Ludwik Eminowicz	
Drabina Jakubowa (fragment)	119
Maria Czerkawska	
Sosenka	122
Iwa kwitnie	123
Zbieg	124
Aleksander Szczęsny	
Echo nie umiera	125
Jan Mieczysławski	
Szlachetna lutni...	126
Wisło, kolebko moja...	126
Ludwik Hieronim Morstin	
Oda na cześć kultury łacińskiej	128
Władysław Kościelski	
Z „Tercyn”:	
Takem się rozżył na świecie...	131
O, straszne „jutro”, „dziś” nieublagane...	131
Józef Mączka	
Przed szturmem	133
Szare rotty	134
Stanisław Długosz	
Pod Warszawą stoją rezerwiści...	135
List	136
Józef Andrzej Teslar	
Pytają się ptaki...	138
Taniec Lifara	139
Koń	139
Stanisław Stwora	
Ulica	140
Nad ranem	140
Antoni Bogusławski	
Szopen u Radziwiłła	142
Stefan Godlewski	
Rewia	145
Gawot	145
Julian Ejsmond	
Wieści czarnońskie	147
Bajeczka na Nowy Rok	148

Powszechne rozbrojenie	149
Kazimiera Hłakowiczówna	
Śmierć dorożkarza	150
Wszystko, co będę miała	151
Pomiędzy sercem a klonowym liściem	152
Czarownica	153
Ulewa letnia	154
Letnisko	154
Dawidek i jaśmin	155
Kradną las	155
Wacław	156
O Hani, co się zabiła	156
Jan Lechoń	
Herostrates	159
Mochnacki	161
Pani Słowacka	163
Pytasz, co w moim życiu...	164
Spotkanie	165
Na śmierć Conrada	166
Julian Tuwim	
Przy okrągłym stole	168
W Barwistanie	169
Rzeź brzóz	171
Sitowie	171
Zacisnąć pięści, zaciąć zęby...	172
Pogrzeb prezydenta Narutowicza	173
Rzecz czarnońska	173
Suum cuique	174
Commedia divina	174
Bagdad, czyli o przyszłym poecie	175
Pogrzeb Słowackiego	176
Biblia cygańska	178
Życie codzienne	178
Apokalipsa	179
Tragedia nad jeziorem	179
Do losu	180
Scherzo	181
Mieszkańcy	182
Z okruszynami młodości...	183
Strzyżenie	183
To było tak...	184
Piosenka umarłego	185
Na ulicy	186
Antoni Słonimski	
Leonardo	188

Czarna wiosna (fragment)	188
Zal	191
Inwokacja	191
Rozmowa z rodakiem	192
Hamak	193
Sentymentalizm	193
Do córki pisarza	195
Pożegnanie Czorsztyna	196
Niemcom	197
Muza	197
Rozmowa	198
W Warszawie	199
Dwugłos o wiosnie	200
Kazimierz Wierzyński	
Zielono mam w głowie	203
Manifest szalony	204
Podróż do Afryki	205
Skok o tycze	207
Pogrzeb Amundsena	207
Dzieje i śmierć księżycy	208
Miasta i ludzie	209
Ojczyzna chochołów	213
Jarosław Iwaszkiewicz	
Prolog	217
Przechadzka sentymentalna	217
Podróż po Warszawie	218
Piosenka dla zmarłej	220
Odwiedziny miejsc ulubionych w młodości	222
Ikwa i ja	223
Z „Lata 1932”:	225
V Piosenka z Pass Lueg [Nie kuś mnie, pomywaczko zielonych talerzy...]	225
VII [W zimie sypkie spadną śniegi...]	225
XII [Gdy nagle zimno...]	226
XXV [Orion wbity w zieleni nieba...]	227
XXX [Przez cały biały dzionek czekam...]	227
XXXVII [Ja tylko tak udaję...]	228
L [Woda, zielona i głęboka...]	229
Breughel	229
Obloki	230
Adam Bederski	
Działa biją w Wogezach	232
Impromptu erotyczne	232
Jan Stur	
Prolog	234

Józef Wittlin

Hymn o łyżce zupy	237
Elegia do Homera	239
Rapsod żałobny ku czci Stefana Żeromskiego	240
A la recherche du temps perdu	242

Witold Hulewicz

Beethoven	244
Tragarze	245

Jan Nepomucen Miller

Sokrates	246
--------------------	-----

Emil Zegadłowicz

O powsinodze beskidzkim druciarzu kuternodze,	
o duszkach garcznych i lipowym kwieciu	249
O pierścionku odnalezionym	254
O księżycu pod beczką kapusty	255
O wodniku i nieoczywistej	256
Petyszki i biedronka	257
Drewutnie	258
Bliźnięta przydarzone	259
List	259
Wieś polska	260
Koniec lata	261
W czerwieni, w czerni, w bieli	262

Jerzy Jankowski

Tram wpopszek ulicy	263
Spłon lotnika	265

Tytus Czyżewski

Miasto w jesienny wieczór	269
Śpiewające domy	270
Le soir d'amour	271
Mediumicznie-magnetyczna fotografia poety Bruno-	
na Jasińskiego	271
Pastorałki	272
Kolenda w olbrzymim mieście	274
Zaragoza Zaragoza	276
Wiosna 1917 r.	277

Stanisław Młodożeniec

XX wiek	278
Śnieg	279
Lato	281
W drodze	283

Stanisław Grędziński

Choinka	284
-------------------	-----

Aleksander Wat

Autoportret	286
-----------------------	-----

Z zielonej oberży	287
Żywoty	288
Pejzaż księżycowy	288

Anatol Stern

Słońce w brzuchu	291
Kobiety wysnione	292
Czcielowi maszyn	293
Jest nas troje	294
Ziemia na lewo	295
Pierwszy grzech	296
Europa (fragment)	297

Bruno Jasiński

But w butonierce	301
Panienki w lesie	302
Marsz	302
Wiosenno	304
Śpiew maszynistów	305
Do futurystów	306
Marsylianka	309
Słowo o Jakubie Szeli (fragmenty)	310
Zakładnicy	315

Feliks Przysiecki

Pieśń przedwiosenna	319
Erotyk	320

Leonard Podhorski-Okolów

W wieczór wigilijny	322
O ty — daleka...	323
Do Adama	324

Gabriel Karcki

Śmierć Sokratesa	325
----------------------------	-----

Zygmunt Karcki

Ludwik Spitznagel	326
-----------------------------	-----

Stanisław Baliński

Ślad	328
W drodze	329
Nie mogę, Panie...	329
Zakończenie nocy lipcowej	331

Jerzy Mieczysław Rytard

Demeter	332
-------------------	-----

Karol Husarski

O lipcowej śmierci	333
------------------------------	-----

Irena Tuwim

Ręce	334
Rozmowa ze służącą	334
Wyznanie	335

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

Lenartowicz	337
O cioci, co się otrula	338
Ptaszek	339
Zmierzch na morzu	339
Miłość [Nie widziałam cię już od miesiąca...]	339
Lwy w klatce	340
Upał	340
La précieuse	340
Fotografia	340
Słowiki	340
Nike	341
Kobieta, która czeka	341
Babcia	341
Laura i Filon	342
Samobójca	342
Polowanie	342
Bandyta i diabeł	343
Miłość [Wciąż rozmyślasz...]	343
Biała dama	344
Para kanarków	345
Cumulus	346
Niemodny karawan	346
Do śniegu	348
Barwy narodowe	348
Nieporozumienie	348
Róże dla Safony	349
Skrzydła wewnętrzne	351
Maskarada Phyllii	351
Do Wenus	352

Eugeniusz Małaczewski

Pod lazurową strzechą	353
---------------------------------	-----

Roman Eminowicz

Nalepiacze plakatów	354
-------------------------------	-----

Edward Kozikowski

Ballada o młynie	356
----------------------------	-----

Tadeusz Szantoch

Centaurzy w Beskidzie	358
---------------------------------	-----

Janina Brzostowska

Wojenna wieść	359
-------------------------	-----

Józef Aleksander Gałuszka

Ulan	361
----------------	-----

Juliusz Feldhorn

Bal całego miasta	362
-----------------------------	-----

Jerzy Braun

Lucifer	364
-------------------	-----

Tadeusz Peiper

Powojenne wezwanie	367
Naga, w obłoku z pościeli...	368
Z Górnego Śląska	369
Rozstanie z żukiem	369
Noga	370
Football	370
Upadek	371
Odezwa	371
Ze	372

Adam Ważyk

Morze	374
Postój	375
Apolog	376
Dagerotyp	377
List rekonwalescenta	377
Ślub Krzysztofa	378
Ojczyzna mleczna	381
Syfon na Pradze	382

Stanisław Brucz

Słowo	383
Jesień przyjaźni	384
Dynamo	386

Stefan Kordian Gacki

Zgubiłem zegarek	387
----------------------------	-----

Bronisław Iwanowski

Golem	388
Teatr	388

Julian Przybóś

Dynamo	389
Krajobraz	390
Wieczór	391
Odjazd	391
Droga powrotna	392
Równanie serca	393
List	394
Odjazd z wakacji	395
Z podróży	396
Łuk	397
Notre-Dame	398
Z rozłamu dwu mórz	399
Z Tatr	400
Wczoraj	401

Nowa róża	402
Matka	402
Jan Brzękowski	
Tętno	404
Ogród sentymentów	405
Kalif bocian	406
Autobiografia	406
Kolory	409
Kret	410
Jalu Kurek	
Whitman	411
Mohigangas	412
Miłość	413
Witold Wandurski	
Karuzela	414
Precz z kanarkami	416
Do panów poetów	417
Stanisław Ryszard Stanc	
Prowokator	419
Nadzwyczajne wydanie	420
Sledztwo	421
Władysław Broniewski	
Róża	423
Poezja	425
Elegia o śmierci Ludwika Waryńskiego	427
Zagłębie Dąbrowskie	428
Ballada o placu Teatralnym	430
Łódź	433
Troska i pieśń	434
Rimbaud	435
Przyjacieli, los nas poróżnił...	437
Poeta	438
Smuga cienia	439
Krzyk ostateczny	439
No pasaran!	440
Miasto rodzinne	441
Mannlicher	442
Magnitogorsk albo rozmowa z Janem	443
W pociągu	444
Bagnet na broń	445
Jerzy Liebert	
Na lipę czarnoleską	446
Colas Breugnon	447
Poeci	448
Rozmowa o Norwidzie	449

Jurgowska karczma	449
Kolysanka jodłowa	450
Piosenka do Warszawy	451
Na fujarce	453
Lisy	454
Pieśń o zagładzie	455